

Rīgas reģionālais seminārs, 3. oktobrī, Oskara Kalpaka bulv. 4, 327. auditorijā
OECD pieaugušo prasmju pētījuma datu izmantošana Latvijas iedzīvotāju esošo kompetenču novērtēšanā un cilvēkkapitāla attīstības politikas plānošanā

Semināra programma

I daļa. OECD PIAAC pētījums Latvijā

10.00 – 10.05 Ievadvārdi. Jeļena Muhina, Izglītības un zinātnes ministrijas Profesionālās un pieaugušo izglītības departamenta vecākā eksperte

10.05 – 10.30 Pieaugušo prasmju izpētes norise Latvijā 2022.–2023. gadā starptautiskā pētījuma OECD PIAAC ietvaros. Latvijas Universitātes Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultātes (LU ESZF) Sociālo un politisko pētījumu institūta profesore Aija Zobena, projekta vadītāja

OECD PIAAC pētījumā detalizēti izvērtēta pieaugušo tekstpratība, rēķinpratība un adaptīvās problēmu risināšanas prasmes, aptverot 7500 Latvijas iedzīvotāju vecumā no 16 līdz 65 gadiem visos Latvijas reģionos. Pētījuma rezultāti palīdzēs izprast to, kā izglītības sistēmā un pieaugušo izglītībā var attīstīt minētās prasmes, kā tās tiek izmantotas darbā un citās situācijās. Plānots apskatīt arī Igaunijas un Lietuvas pieredzi PIAAC pētījuma datu izmantošanā.

10.30 – 10.50 Kafijas pauze. Programmnodrošinājuma instalācijas iespējas dalībnieku datoros praktiskajiem darbiem semināra III daļā

II daļa. Pētniecības pieredzes apmaiņa

11.00 – 11.30 CSP nodrošinātā datu pieejamība. Baiba Zukula, CSP priekšnieka vietniece

Informācija par CSP datu pieejamību studentiem, pētniekiem atvērto datu portālā, mikrodatu pieprasījumiem, sadarbību ar pētniekiem, lai veicinātu datu pratību un datu tālāku izmantošanu gan studiju, gan pētniecības procesā.

11.30 – 12.00 Darbaspēka pētījumi Latvijas Bankā: datu avoti un metodes. Ludmila Fadejeva, Latvijas Bankas galvenā pētniece

Prezentācijas mērķis ir iepazīstināt ar mikrodatu apstrādes paņēmieniem. Kā veidot pētījumu, kas ir aktuāls un inovatīvs pētījums? Jautājuma formulēšana, datu izpēte, aprēķinu metodes.

12.00 – 12.30 Cilvēkkapitāla politikas informācijas vajadzības un PIAAC datu piedāvātās iespējas. Oksana Žabko, Baltijas Sociālo zinātņu institūta vadošā pētniece

Prezentācijā akcentētas tās informatīvās vajadzības, kuras līdzšinējie nodarbinātības un pieaugušo izglītības jomas pētījumi nav spējuši nodrošināt pietiekami. Šajā kontekstā prasmju līmenis un atšķirības var būt vērtīgs skaidrojošais mērījums, nosakot nozaru darba ražīgumu, inovāciju potenciālu, izglītības sistēmas konkurētspēju.

12.30 – 13.00 Kauzālo efektu novērtēšana ar piemēriem no IEA ICCS 2022 datu sekundārās analīzes. Reinis Alksnis, LU Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultāte, pētnieks

Prezentācija veltīta kauzālā efekta jēdzienam un tā novērtēšanas problemātikai. Tiks apskatītas gan klasiskās pieejas, gan autora izmantotās metodes IEA ICCS 2022 datu sekundārajā analīzē. (Kas ir kauzālais efekts un kā to novērtēt?)

13.00 – 13.20 Kafijas pauze. Programmnodrošinājuma instalācijas iespējas dalībnieku datoros praktiskajiem darbiem semināra III daļā

III daļa. PIAAC datu apstrāde

13.30 – 15.00 PIAAC datu apstrādes tehniskā daļa pētniekiem iesācējiem. LU ESZF Sociālo un politisko pētījumu institūta asociētais profesors Mareks Niklass

PIAAC otrā cikla pētījuma dizains un metodoloģija. Timekļa rīka PIAAC Data Explorer izmantošana datu apkopošanai un analīzei. Iespēja veidot tabulas vai grafikus starptautiskā, valsts vai reģiona līmenī, nodrošinot respondentu anonimitāti.

PIAAC datu apstrādes tehniskā daļa datu analītikā ziņošanai pētniekiem. LU ESZF Sociālo un politisko pētījumu institūta asociētais profesors Mareks Niklass

IEA IDB Analyzer izmantošana liela mēroga datu apvienošanā un analīzē, piemēram, SPSS datu kopā Excel, CSV un citos formātos, ņemot vērā izlases lielumu un mērījumu drošīcamību. Izlases veidošana, dažādu analīzes metožu izmantošana, piemēram, procentu un procentīļu analīze, regresiju analīze, vidējo vērtību salīdzināšana un korelāciju analīze.

15.00 – 15.30 Jautājumi

15.30 Kopsavilkums

Pieteikšanās semināram: <https://forms.office.com/e/u1FkhHTtfh>

Pasākuma laikā tiks filmēts un fotografēts.

Aija Zobena ir socioloģijas doktore, Latvijas Universitātes profesore un Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultātes Sociālo un politisko pētījumu institūta direktore. 2021. gada maijā Aija pārņēma pieaugušo kompetenču novērtējuma pētījuma vadību Izglītības un zinātnes ministrijas un Latvijas Universitātes kopš 2019. gada īstenotajā projektā, kas, pateicoties Aijas mērķtiecībai un vadības spējām, sekmīgi tika īstenots, pieaugušo kompetenču pētījuma Latvijas datus 2023. gadā nododot starptautiskajam pētījuma konsorcijs, kas iegūtos rezultātus publiskos 2024. gada 10. decembrī. Aija ir pārliecināta, ka Latvijas lielākā bagātība ir izglītoti un darbīgi cilvēki.

Baiba Zukula – Centrālās statistikas pārvaldes priekšnieka vietniece kopš 2024. gada maija. CSP strādā kopš 2000. gada, bijusi Sociālās statistikas departamenta direktore. Līdzdarbojusies Latvijas augstskolu un profesionālās izglītības iestāžu absolventu monitoringa izstrādē, vadījusi 2021. gada reģistros balstītu tautas un mājokļu skaitīšanu.

Ludmila Fadejeva ir Latvijas Bankas galvenā pētniece. Viņas galvenā zinātniskā interese aptver tādas tēmas kā monetārās politikas ietekme uz ienākumu un labklājības nevienlīdzību, cenām un darbaspēku. Ludmila pārstāv Latvijas Banku Cenu noteikšanas mikrodatu analīzes tīkla - PRISMA (*Price-setting Microdata Analysis Network*) un Mājsaimniecību finanšu un patēriņa pētījuma HFCS (*Household Finance and Consumption Survey*) darba grupās Eiropas Centrālajā bankā. Viņai ir dubultais maģistra grāds specializētajā ekonomikas analīzē, ko viņa ir saņēmusi no Pompeu Fabra universitātes (*Universitat Pompeu Fabra*) un Barselonas autonomās universitātes (*Universitat Autònoma de Barcelona*). Ludmila ir arī Latvijas Universitātes ekonomikas un vadības doktora grāda kandidāte.

Oksana Žabko, zinātnes doktore (Ph.D.) sociālajās zinātnēs, ir nodibinājuma *Baltic Institute of Social Sciences* vadošā pētniece, žurnāla "Akadēmiskā Dzīve" galvenā redaktore. Pētnieciskās intereses ietver prasmju novērtēšanas un pieaugušo izglītības, profesijas izvēles un profesionālās mobilitātes, kā arī diskriminācijas izglītības un darba vidē izpēti. Veikusi pētījumus Labklājības ministrijai, Finanšu ministrijai, Izglītības un zinātnes ministrijai, Kultūras ministrijai, kā arī citām Latvijas valsts pārvaldes institūcijām. Pārvalda gan kvantitatīvās, gan kvalitatīvās pētījumu metodes. Piedalās starptautiskos izvērtējumos par prasmju attīstības un nodarbinātības veicināšanas jautājumiem.

Reinis Alksnis ir pētnieks Latvijas Universitātes Eksakto zinātņu un tehnoloģiju fakultātē, kur vada lekcijas tādosursos kā "Ekonometriskās analīzes matemātiskie pamati", "Beijesa statistika", "Statistika un epidemioloģija" un "Laikrindu analīze". Papildus tam Reinis ir arī lektors Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitātē. Matemātikas bakalaura un maģistra grādu viņš ieguvis Latvijas Universitātes Fizikas un matemātikas fakultātē, bet šobrīd ir doktorantūras students Datorikas un matemātikas doktorantūras programmā, specializējoties matemātikas apakšnozarē.

Ikdienā viņš aktīvi piedalās dažādos pētniecības projektos un sniedz konsultācijas ar statistisko analīzi saistītos jautājumos. Zinātniskās intereses saistītas ar tādām statistikas nozares apakštēmām kā laikrindu analīze, ekonometriskā analīze un Beijesa statistika. Disertācijas ietvaros uzmanība veltīta neparametriskās statistikas metodēm.

Mareks Niklass ir asociētais profesors un vadošais pētnieks LU Ekonomikas un sociālo zinātņu fakultātē. Viņš pasniedz dažādus pētniecisko un analīzes metožu mācību kursus socioloģijas, komunikācijas un sociālā darba bakalaura, maģistra un doktora programmās. Pēdējos piecus gadus Mareks Niklass ir iesaistījies OECD PIAAC pētījuma un Eiropas Sociālā pētījuma (*European Social Survey*) organizācijā un īstenošanā Latvijā. Viņa galvenie uzdevumi ietver instrumentārija, lauka darba sagatavošanu un kontroli, kā arī iegūto datu pirmapstrādi. Mareka Niklasa publikācijas ir veltītas sociālā darba jomas un darba tirgus situācijas Latvijā analīzei.